

NATIONALE ARBEIDSRAAD

COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST NR. 12 BETREFFENDE HET
TOEKENNEN VAN EEN GEWAARBORGD MAANDLOON AAN DE
ARBEIDERS IN GEVAL VAN ARBEIDSONGESCHIKT-
HEID INGEVOLGE ZIEKTE, ONGEVAL VAN
GEMEEN RECHT, ARBEIDSONGEVAL
OF BEROEPSZIEKTE.

Gelet op de wet van 5 december 1968 betreffende
de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités;

Gelet op de punten 18 tot 21 van het interprof-
fessioneel akkoord van 6 april 1973 waarin wordt aanbevolen
een gewaarborgd maandloon aan de werknemers toe te kennen in
geval van arbeidsongeschiktheid;

Hebben navolgende interprofessionele organisaties
van ondernemingshoofden en van werknemers :

- het Verbond van Belgische Ondernemingen,
- de Nationale Middenstandsorganisaties, erkend overeenkom-
stig de wet van 6 maart 1964 tot organisatie van de Midden-
stand,
- de Belgische Boerenbond,
- "La Fédération nationale des unions professionnelles agri-
coles",
- "l'Alliance agricole belge",
- het Algemeen Christelijk Vakverbond,
- het Algemeen Belgisch Vakverbond,
- de Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België

in de Nationale Arbeidsraad op 28 juni 1973 navolgende col-
lectieve overeenkomst gesloten :

HOOFDSTUK I - DRAAGWIJDTE VAN DE OVEREENKOMST.

Artikel 1 - Deze collectieve arbeidsovereenkomst wordt gesloten in uitvoering van de punten 18 tot 21 van het interprofessioneel akkoord van 6 april 1973.

COMMENTAAR.

In de punten 18 tot 21 van het interprofessioneel akkoord van 6 april 1973 wordt aanbevolen aan de arbeiders in geval van arbeidsongeschiktheid, gedurende een periode van één maand, een gewaarborgd loon toe te kennen, dat gelijk is aan het netto-bedrag van het loon dat zij zouden verdienen indien zij verder hadden gewerkt.

De interprofessionele organisaties van ondernemingshoofden en van werknemers hebben inderdaad vastgesteld dat door het verschil in vergoedingswijze van de eerste maand arbeidsongeschiktheid voor de bedienden enerzijds en de arbeiders anderzijds een probleem wordt gesteld.

Zij menen dat er aanleiding is over te gaan tot wijziging en aanvulling van de collectieve arbeidsovereenkomst van 9 juni 1970, die een begin van oplossing heeft gegeven aan deze discriminatie, door aan de arbeiders een aanvullende vergoeding toe te kennen bij deze die door de ziekte- en invaliditeitsverzekering wordt verleend in geval van arbeidsongeschiktheid ingevolge ziekte of ongeval van gemeen recht.

Deze organisaties hebben besloten dat de arbeiders een gewaarborgd maandloon zullen ontvangen in alle gevallen van arbeidsongeschiktheid, wegens ziekte of ongeval van gemeen recht, arbeidsongeval of beroepsziekte of bevallingsrust.

c.a.o. nr. 12.

Met betrekking tot de bevallingsrust, zijn de organisaties het eens dat de kwestie zou worden geregeld binnen het raam van de ziekte- en invaliditeitsverzekering door een evenredige verhoging van de vergoeding in geval van bevallingsrust.

HOOFDSTUK II - TOEPASSINGSGEBIED.

Artikel 2 - Deze overeenkomst is van toepassing op de arbeiders en op hun werkgevers, die door een arbeidsovereenkomst zijn verbonden.

De bepalingen van de hoofdstukken III en IV zijn niet van toepassing, wanneer er collectieve overeenkomsten bestaan die in gelijkwaardige of in gunstiger voordelen voorzien dan bepaald in deze overeenkomst.

COMMENTAAR.

Deze overeenkomst beoogt enkel de arbeiders, die onder de wet van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst vallen. Een afzonderlijke overeenkomst regelt de gevallen van speciale categorieën bedienden, bedoeld bij artikel 10, § 2 van de geordende wetten op de bediendenovereenkomst, die geen gewaarborgd maandloon ontvangen in geval van arbeidsongeschiktheid.

HOOFDSTUK III - ARBEIDSONGESCHIKTHEID INGEVOLGE ZIEKTE OF ONGEVAL VAN GEMEEN RECHT.

Artikel 3 - In geval van arbeidsongeschiktheid ten gevolge van ziekte, andere dan een beroepsziekte, of van een ongeval, ander dan een arbeidsongeval, wordt het in artikel 29, § 1, 1e lid van de wet van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst voorziene percentage voor de eerste zeven dagen arbeidsongeschiktheid van 80 % op 100 % gebracht.

c.a.o. nr. 12.

Dit artikel doet geen afbreuk aan de andere bepalingen van artikel 29, noch aan artikel 29 bis van voornoemde wet van 10 maart 1900.

COMMENTAAR.

De arbeider heeft, ten laste van zijn werkgever, recht op 100 % van zijn normaal loon gedurende een periode van zeven kalenderdagen.

Deze wijziging van artikel 29 doet geen afbreuk aan de andere bepalingen van dit artikel die behouden blijven; die bepalingen hebben met name betrekking op het ingaan van deze periode van 7 dagen, de eventuele carensperiode, de anciënniteitsvoorwaarden in de onderneming, het hervallen in de ongeschiktheid, de gevallen van uitsluiting uit het recht op het gewaarborgd loon en de subrogatoire vordering van de werkgever. De toepassing van de bepalingen van artikel 29bis die betrekking hebben op de rechtvaardiging van de arbeidsongeschiktheid door de arbeider, blijft eveneens behouden.

De organisaties zijn overeengekomen dat deze bepaling slechts van kracht zal worden op 1 januari 1974, in tegenstelling tot de andere artikelen van de overeenkomst die vanaf 1 juli 1973 van toepassing worden.

Artikel 4. - Bij het verstrijken van deze periode van 7 dagen, heeft de arbeider gedurende een periode van 23 kalenderdagen, ten laste van de werkgever, recht op een vergoeding berekend overeenkomstig de hierna uiteengezette modaliteiten.

Om recht te hebben op deze vergoeding moet de arbeider voldoen aan de voorwaarden gesteld in artikel 29 van de wet van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst.

c.a.o. nr. 12.

COMMENTAAR.

Vermits de eerste zeven dagen arbeidsongeschiktheid gedekt zijn in toepassing van artikel 29, § 1 van de wet van 10 maart 1900, gewijzigd bij artikel 3 van deze overeenkomst, heeft dit artikel betrekking op de overblijvende 23 dagen om een periode van 30 dagen te bekomen.

Het recht op de vergoeding is voor de arbeider ondergeschikt aan de verplichting te voldoen aan de voorwaarden gesteld in artikel 29 van de wet van 10 maart 1900. Dit houdt o.m. in dat hij ten minste één maand anciënniteit in de onderneming moet tellen.

De organisaties hebben in het bijzonder een onderzoek gewijd aan het geval van de arbeider die de in dit artikel 29 bepaalde voorwaarden vervult, doch die gedurende de eerste 7 ongeschiktheidsdagen zijn gewaarborgd loon in feite niet kan ontvangen, omdat zijn overeenkomst is geschorst; zij zijn van oordeel dat de vergoeding in die hypothese eveneens verschuldigd is voor het gedeelte van de periode van de 23 kalenderdagen gedurende welke de oorzaak van de schorsing niet meer bestaat.

Artikel 5.

- a) De in artikel 4 bedoelde vergoeding is gelijk aan 29 % van het gedeelte van het normaal loon, dat de loongrens die in aanmerking komt voor de berekening van de uitkeringen van de ziekte- en invaliditeitsverzekering niet overschrijdt, en aan 91,5 % van het gedeelte van het normaal loon dat deze loongrens overschrijdt.
- b) Deze vergoedingspercentages kunnen door de paritaire comités worden aangepast voor de sectoren waar de sociale zekerheidsbijdragen en de inningsgrenzen verschillen van deze van het algemeen stelsel.

c.a.o. nr. 12.

COMMENTAAR.

- a) Deze wijze van berekenen bestaat erin de in artikel 4 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 2 van 9 juni 1970 bepaalde percentages te wijzigen. Deze percentages worden respectievelijk gebracht van 11 % op 29 % en van 71 % op 91,5 % voor de arbeiders. Op die vergoeding zal de werkgever de fiscale voorheffing moeten afhouden die wordt berekend op de totaliteit van het belastbaar loon, dat de werknemer zou ontvangen hebben indien hij had gewerkt.

Deze forfaitaire percentages van de aanvullende vergoeding ten laste van de werkgever, werden als volgt bekomen :

Voor het loongedeelte dat lager ligt dan de grens, die per 1 april 1973 is vastgesteld op 17.075 fr., wordt van het gewaarborgd loon van de arbeider (100 %) vermeerderd met 6 % vakantiegeld, zijn sociale zekerheidsbijdrage afgetrokken, die thans is vastgesteld op 10,40 % :

$$106 \times 10,40 \% = 11,02 \text{ (afgerond op 11)}$$

blijft $100 - 11 = 89$ % waarvan 60 % ten laste van de Z.I.V. en 29 % ten laste van de werkgever.

Voor het loongedeelte dat deze grens overschrijdt wordt van het gewaarborgd loon van de arbeider (100 %) vermeerderd met 6 % vakantiegeld, een bedrag afgetrokken dat gelijk is aan de sociale zekerheidsbijdrage van de arbeider, thans geraamd op 8 % : $106 \times 8 = 8,48$ (afgerond op 8,5) : blijft $100 - 8,5 = 91,5$ % ten laste van de werkgever.

- b) De bij deze overeenkomst bepaalde vergoedingspercentages mogen echter worden aangepast voor de sectoren, zoals deze van de kolenmijnen, waar bijzondere sociale zekerheidsregelingen bestaan.

Artikel 6 - De in artikel 4 bedoelde vergoeding is niet opnieuw verschuldigd wanneer zich een nieuwe arbeidsongeschiktheid voordoet binnen de 14 dagen, die volgen op het einde van een periode van arbeidsongeschiktheid die aanleiding heeft gegeven tot de betaling van de vergoeding voor een periode van 23 dagen.

c.a.o. nr. 12.

De vergoeding is evenwel verschuldigd voor het nog te lopen gedeelte van de periode van 23 dagen, indien de eerste periode van arbeidsongeschiktheid geen aanleiding heeft gegeven tot de betaling van de vergoeding tijdens een periode van 23 dagen.

De vergoeding is eveneens verschuldigd wanneer de arbeider door een medisch attest staft dat deze nieuwe arbeidsongeschiktheid te wijten is aan een andere ziekte of een ander ongeval.

COMMENTAAR.

Dit artikel is opgesteld in parallellisme met artikel 29, § 2 van de wet op de arbeidsovereenkomst, daar de regeling van het gewaarborgd weekloon wordt uitgebreid tot het overblijvende gedeelte van de 30 dagen, nl. tot 23 dagen.

Artikel 7 - Het slachtoffer zal de werkgever, op dienst verzoek, in de plaats stellen in de vordering tegen de derden die aansprakelijk zijn voor het ongeval, bedoeld in § 1 van artikel 29 van de wet op de arbeidsovereenkomst.

COMMENTAAR.

Ten einde de werkgever dezelfde rechten toe te kennen als hem verleend bij artikel 29, § 4 van de wet op de arbeidsovereenkomst, lijkt het aangewezen dat de werkgever met de werknemer een overeenkomst sluit waarbij zou worden bepaald dat de werkgever in de plaats van de werknemer een rechtsvordering tegenover derden kan instellen.

De partijen overwegen als praktische formule een enige juridische handeling : op het oogenblik van de uitbetaling van de bijkomende vergoeding stelt de arbeider de werkgever in de plaats in zijn vordering tegen de derde die aansprakelijk is voor het ongeval.

Artikel 8 - Om de in artikel 4 bedoelde vergoeding te kunnen genieten, moet de arbeider het bewijs van zijn ongeschiktheid leveren voor de dagen die hij tijdens de in dit artikel bedoelde periode niet heeft gewerkt.

De werkgever kan vragen dat dit bewijs wordt geleverd hetzij volgens de regelen van artikel 29 bis van de wet op de arbeidsovereenkomst, hetzij volgens de regeling van de ziekte- en invaliditeitsverzekering. Deze keuze moet gebeuren bij algemene maatregel voor het geheel van de betrokken arbeiders.

COMMENTAAR.

1. Om recht te hebben op de bij artikel 4 bedoelde vergoedingen, legt dit artikel aan de arbeider de verplichting op zijn arbeidsongeschiktheid te bewijzen voor de ganse periode, bedoeld in dit artikel.
2. Indien de arbeider het attest waaruit zijn ongeschiktheid blijkt zonder reden na de gestelde datum indient, zal hij slechts worden vergoed vanaf de dag waarop hij dit document heeft overgelegd. Indien hij daarentegen wegens overmacht belet was het attest binnen de voorgeschreven termijn in te dienen, zal hij voor de ganse duur van zijn ongeschiktheid worden vergoed. Onder overmacht dient te worden verstaan gevallen zoals alleen wonen en zich onmogelijk kunnen verplaatsen.
3. Vraag is evenwel of benevens het door de arbeider geleverde bewijs om het gewaarborgd weekloon te bekomen, nog een nieuw bewijs nodig is om recht te hebben op de aanvullende vergoeding.

Hier moeten twee hypothesen worden onderscheiden : ofwel beantwoordt het aanvankelijk medisch attest aan de werkelijke duur van de ongeschiktheid, ofwel duurt de ongeschiktheid langer dan het attest voorziet.

Indien de ziekte langer duurt dan de termijn die in het aanvankelijk medisch attest is vermeld, wordt voor het overblijvende gedeelte van de 30 dagen de procedure van artikel 8, lid 2 toegepast, t.w. dat de arbeider, op verzoek van de werkgever, een aanvullend bewijs van arbeidsongeschiktheid indient, dat kan bestaan ofwel uit een attest van het ziekenfonds, ofwel uit een bewijs zoals bepaald in artikel 29 bis, leden 2, 3, 4 en 5 van de wet op de arbeidsovereenkomst.

c.a.o. nr. 12.

4. De keuze van de aard van het bewijs, die aan de werkgever wordt gelaten, moet gelden voor al de betrokken arbeiders, ten einde een mogelijke discriminatie te vermijden.

Onder "betrokken arbeiders" wordt verstaan al de arbeiders van de onderneming. In de ondernemingen met verschillende technische bedrijfseenheden verstaat men onder "betrokken arbeiders", diegenen die tot eenzelfde technische bedrijfseenheid behoren; begrip dat voorkomt in de wetgeving op de ondernemingsraden.

De hier bedoelde eenvormige regeling kan onder meer worden ingeschreven in het arbeidsreglement, dat volgens de wet opgesteld wordt met de medewerking van de werknemers.

5. Anderdeels mag de werkgever de arbeidsongeschiktheid van de arbeider controleren, doch hij zal daarbij een zekere soepelheid aan de dag leggen, zowel wanneer het medisch attest de periode van 30 dagen dekt, als wanneer de ziekte, die aanvankelijk minder dan 30 dagen zou bedragen, langer duurt. In geen geval zal een overbodig medisch attest worden gevraagd.

Artikel 9 - In de bedrijfstakken waar een Fonds voor bestaanszekerheid bestaat, is de werkgever vrijgesteld van alle of van een deel van de verplichtingen die voortvloeien uit deze overeenkomst, voor zover een door de Koning algemeen verbindend verklaarde beslissing van het paritair comité deze verplichtingen ten laste heeft gelegd van het Fonds voor bestaanszekerheid.

Artikel 10 - Elk bijkomend voordeel bij deze van de ziekte- en invaliditeitsverzekering dat door de werkgever of door een Fonds voor bestaanszekerheid tijdens de in artikel 4 voorziene periode wordt betaald, wordt afgetrokken van de in dat artikel bedoelde vergoeding.

c.a.o. nr. 12.

HOOFDSTUK IV - ARBEIDSONGESCHIKTHEID INGEVOLGE ARBEIDSONGEVAL
OF BEROEPSZIEKTE.

Artikel 11 - In geval van arbeidsongeschiktheid ten gevolge van een arbeidsongeval of een beroepsziekte heeft de arbeider, ten laste van de werkgever, recht op een vergoeding tijdens de periode van 23 kalenderdagen volgend op de periode van zeven dagen bedoeld in artikel 28 bis, b), bis van de wet van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst.

Deze vergoeding is een aanvulling op de vergoedingen die worden uitbetaald door de verzekeraar-arbeidsongevallen of door het Fonds voor beroepsziekten, ten einde aan de arbeider een bezoldiging te waarborgen die overeenstemt met het netto-loon, dat hij zou verdiend hebben indien hij verder had gewerkt.

COMMENTAAR.

Vermits de eerste zeven dagen arbeidsongeschiktheid in toepassing van artikel 28 bis, b), bis van de wet van 10 maart 1900 gedekt zijn, geldt dit artikel voor de overblijvende 23 dagen om een periode van 30 dagen te bekomen.

De bij dit artikel bedoelde vergoeding vult de vergoedingen aan die verschuldigd zijn, hetzij op grond van de wet van 10 april 1971 betreffende de arbeidsongevallen hetzij op grond van de geordende wetten van 3 juni 1970 betreffende de schadeloosstelling voor beroepsziekten.

Artikel 12 - De werkgever betaalt, bij wijze van voorschot, aan de arbeider een bedrag, dat gelijk is aan het normaal loon voor de beschouwde periode.

Het slachtoffer zal de werkgever, op diens verzoek, in de plaats stellen voor zijn rechten op de vergoedingen die voor deze periode verschuldigd zijn door de verzekeraar-arbeidsongevallen of door het Fonds voor beroepsziekten.

c.a.o. nr. 12.

COMMENTAAR.

De werkgever betaalt aan de arbeider een bedrag uit dat overeenstemt met het normaal loon.

Volgens de bepalingen van artikel 28 bis, b), bis, lid 3, worden, in afwijking van de wetgeving betreffende de arbeidsongevallen en de beroepsziekten, de dagvergoedingen, die aan de arbeider verschuldigd zijn voor de eerste zeven dagen arbeidsongeschiktheid, rechtstreeks aan de werkgever gestort. Daar de huidige wetgeving die betaling aan de werkgever niet toelaat voor de 23 overblijvende dagen, stellen de organisaties voor dat de arbeider op het ogenblik van de uitbetaling van het normaal loon, de werkgever in zijn plaats stelt, volgens dezelfde procedure als voorzien in de commentaar bij artikel 7 van deze overeenkomst.

Ten einde te vermijden dat de werkgever en de verzekeraar of het Fonds elk op hun beurt de persoonlijke sociale zekerheidsbijdragen en de bedrijfsvoorheffing zouden inhouden op de sommen betreffende de beschouwde periode, verduidelijken de ondertekenende partijen dat de werkgever het bruto-loon moet verminderen met een som die gelijk is aan de persoonlijke sociale zekerheidsbijdrage van de werknemer en op het saldo de bedrijfsvoorheffing moet toepassen. Krachtens de subrogatie waarvan sprake is in het voorgaande lid, zal de verzekeraar of het Fonds aan de werkgever, die aldus zal hebben gehandeld, het belastbaar bedrag van de vergoeding betreffende de beschouwde periode storten.

HOOFDSTUK V - BEGRIP NORMAAL LOON.

Artikel 13 - Het recht op en de berekeningswijze van het normaal loon, bedoeld in de hoofdstukken III en IV van deze overeenkomst, worden vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van artikel 28, septies van de wet op de arbeidsovereenkomst.

c.a.o. nr. 12.

COMMENTAAR.

Dit artikel voorziet dat de overeenkomst is gesloten voor een onbepaalde duur, doch dat zij niet zal kunnen herzien of opgezegd worden gedurende een bepaalde periode, ten einde haar een minimum toepassingsduur te waarborgen.

Het ligt voor de hand dat de overeenkomst door een akkoord van al de ondertekenende partijen vóór 31 december 1974 zal kunnen worden herzien, overeenkomstig de algemene bepalingen van de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités.

De overeenkomst voorziet anderzijds in een opzeggingstermijn van 6 maanden, ten einde de ondertekenende partijen toe te laten het hoofd te bieden aan de toepassingsproblemen in geval van opzegging of herziening van de overeenkomst.

De organisaties hebben daarenboven de verbintenis aangegaan de in artikel 5 van de overeenkomst bepaalde forfaitaire bedragen, met name 29 % en 91,5 %, in de navolgende twee gevallen te herzien :

- 1) bij wijziging van de huidige berekeningswijze van het bedrag van de door het R.I.Z.I.V. verschuldigde vergoedingen;
- 2) bij herziening van de bijdragevoeten voor de sociale zekerheid.

HOOFDSTUK VIII - SLOTBEPALING.

Artikel 16 - De collectieve arbeidsovereenkomst nr. 2 van 9 juni 1970 betreffende de toekenning door de werkgever aan de werklieden van een aanvullende vergoeding bij deze verleend door de ziekte- en invaliditeitsverzekering in geval van arbeidsongeschiktheid, wordt opgeheven.

x

x

x

c.a.o. nr. 12.

Gelet op artikel 28 van de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités, verzoekt de Nationale Arbeidsraad dat deze overeenkomst door de Koning algemeen verbindend zou worden verklaard.

Gedaan te Brussel, op achtentwintig juni negentienhonderd drieënzeventig.

Voor het Verbond van Belgische Ondernemingen.

A. VERSCHUEREN.

Voor de Middenstandsorganisaties.

H. ALLARD.

Voor de Belgische Boerenbond, "La Fédération nationale des unions professionnelles agricoles" en "l'Alliance agricole belge".

R. DEVOS.

Voor het Algemeen Christelijk Vakverbond.

J. KEULEERS.

Voor het Algemeen Belgisch Vakverbond.

G. GOGNE.

Voor de Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België.

A. VAN DER HAEGEN.

